

Noslēguma jautājumi

Publicēts: 28.06.2020.

Par robežu neatbilstības novēršanu pirmreizējā kadastrālā uzmērīšanā

Sākot ar 2021. gada 1. decembri, kad stājās spēkā grozījumi Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumos, iepriekšējais nosacījums par to, ka pirmreizējā kadastrālajā uzmērīšanā visām ieinteresētajām personām jāierodas uz robežas neatbilstības novēršanu un jāparaksta robežas neatbilstības novēršanas akts nav spēkā. Līdz ar to zemes vienībai, veicot pirmreizējo kadastrālo uzmērīšanu, mērnieks var novērst robežas neatbilstību arī tad, ja pierobežnieks nav ieradies uz zemes kadastrālās uzmērīšanas darbiem apvidū vai atsakās parakstīt robežas neatbilstības novēršanas aktu.

Tāpat, ja pirmreizējā kadastrālajā uzmērīšanā mērnieks konstatējis Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu 99. punktā minētās neatbilstības, ievērojot 93.punktu, var nebūt sagatavots robežas neatbilstības novēršanas akts.

Neatkarīgi no tā kā parejas periodā (2021. gada decembra līdz 2022. gada 31. janvārim) dokumenti un datnes tiek iesniegti VZD – iepriekšējā vai jaunajā kārtībā attiecībā uz dokumentu noformēšanu, mērnieks, pirmreizējā uzmērīšanā koordinātu neatbilstības gadījumā jau no 2021. gada 1. decembra var neiesniegt robežas neatbilstības novēršanas aktu vai arī, ja tas iesniegts pieļaujams, ka to nav parakstījušas visas iesaistītās personas. Šis skaidrojums attiecas arī uz gadījumiem, kad neatbilstība novērsta pirms 2021. gada 1. decembra, taču zemes kadastrālās uzmērīšanas lieta VZD iesniegta pēc minētā datuma.

Pieteikuma un uzmērīšanas dokumentu iesniegšana zemes robežu strīdu komisijā

Ņemot vērā to, ka zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumenti atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumiem Nr. 1019 „[Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi](#)” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr. 1019) sagatavojami elektroniskā formā, bet Ministru kabineta 2008. gada 7. jūlija noteikumi Nr. 522 „[Zemes robežu strīdu komisijas darbības kārtība](#)” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr. 522) neparedz kārtību elektroniski sagatavotu dokumentu iesniegšanai (pirmā ir jaunāka tiesību norma attiecībā pret pēdējo), tad sniedzam skaidrojumu par pieteikuma un zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentu iesniegšanu elektroniskā formā zemes robežu strīdu komisijai robežu strīda izskatīšanai.

Pieteikumu VZD teritoriālās struktūrvienības zemes robežu strīdu komisija (turpmāk – komisija) pieņem tikai no zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēta mērnieka (turpmāk – mērnieks). Mērnieks iesniedz VZD komisijai adresētu rakstisku pieteikumu, kas parakstīts ar mērnieka drošu elektronisko parakstu (ar laika zīmogu), un Ministru kabineta noteikumos Nr. 522 noteiktos dokumentus. Pieteikumā norāda šādas ziņas:

mērnieka vārdu, uzvārdu, sertifikāta numuru;

mērnieka adresi un citu kontaktinformāciju;

iesniedzamās prasības satura izklāstu un prasības pamatojumu atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 522 3. vai 5.

punktam.

Iesniedzot pieteikumu strīda izskatīšanai atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 522 3.1.apakšpunktam, mērnieks pieteikumam pievieno:

attiecībā uz uzmērāmo zemes vienību – lēmumu par zemes piešķiršanu īpašumā/lietošanā un tā grafisko pielikumu; aktu par konstatēto robežu neatbilstību (ja, tādu vajadzēja sastādīt atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 1019 56.punktam));

zemes robežu apsekošanas un atjaunošanas aktu, kuru ir parakstījis mērnieks un tie zemes vienības pierobežnieki, kuriem nav iebildumu. Mērniekam apsekošanas aktā jānorāda izvērtējums par robežu novietojumu un to atbilstību tehniskajām prasībām, kā arī jāiekļauj uzaicināto personu izteiktos viedokļus, atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 1019 prasībām. Veicot robežu atjaunošanu, mērniekam jā sagatavo robežas atjaunošanas aktu, nostiprinot atjaunojamos robežpunktus ar pagaidu robežzīmēm un sagatavojot strīdus robežpunkta piesaistes abrisu. (Apsekošanas un atjaunošanas aktu nesagatavo, ja mērnieks veic pirmreizējo kopīgā ierosinātāja un pierobežnieka robežposma noteikšanu (pierobežniekam arī iepriekš nosakāmais robežposms nebija noteikts));

zemes robežu noteikšanas aktu, kuru ir parakstījis mērnieks un tie zemes vienības pierobežnieki, kuriem nav iebildumu, – ja veic pirmreizēju zemes vienības robežu posma noteikšanu;

iebildumu aktu (iebildumu aktu sagatavo saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 1019 290.1. apakšpunktu gadījumos, ja mērnieks veicis pirmreizējo kopīgā ierosinātāja un pierobežnieka robežposma noteikšanu (pierobežniekam arī iepriekš nosakāmais robežposms nebija noteikts);

mērnieka noteiktā strīdus robežpunkta, robežposma piesaistes abrisu (ar attāluma piesaistēm līdz pastāvīgiem situācijas elementiem) (strīda robežpunkta piesaistes abrisa paraugs dots Ministru kabineta noteikumu Nr. 1019 8.pielikumā);

grafisko materiālu (shēmu), kurā attēlo:

- mērnieka noteiktās strīdus robežas atrašanās vietu;
- ierosinātāja un pierobežnieka viedokli par robežas novietojumu apvidū;
- apvidū atrastas robežzīmes vai priekšmetus ar robežzīmju pazīmēm situācijas elementus, kas atbilst robežas aprakstam;
- lēmuma par zemes piešķiršanu īpašumā/lietošanā grafiskajā pielikumā norādītās robežas;
- plānos (fotoplānā) un apvidū identificētus situācijas elementus, kuri izmantoti robežu novietojuma atšķirības noteikšanai un piesaistes mērījumus visiem situācijas elementiem, kuri izmantoti robežu atbilstības zemes robežu plāniem izvērtēšanā un robežas atjaunošanā (Ministru kabineta noteikumu Nr. 1019 51.punkts, 297. punkts).

Attiecībā uz iepriekš minēto informāciju – uzmērīšanas tehnisko dokumentāciju (citā koordinātu sistēmā noteikto zemes vienību koordinātu pārrēķinu LKS-92, informāciju par izmantotajiem ģeodēziskā tīkla punktiem, mērījuma datus, t.sk., ar globālās pozicionēšanas metodi iegūtos mērījumus, aprēķinu rezultātus, aprēķināto koordinātu sarakstu, mērījumu abrisu (atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 1019 165.punktam)).

Iesniedzot pieteikumu strīda izskatīšanai atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 522 3.2.apakšpunktam, pieteikumam pievieno šā skaidrojuma 2. punktā minētos dokumentus un Darba pārtraukšanas aktu, izņemot 2.4. un 2.5.apakšpunktā minētos dokumentus.

Iesniedzot pieteikumu atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 522 5.punktā minētajam gadījumam, mērnieks pieteikumam pievieno Darba pārtraukšanas aktu un dokumentus, uz kuru pamata ir pieņemts lēmums par Darba pārtraukšanas akta sastādīšanu.

Dokumentus zemes robežu strīda izskatīšanai mērnieks iesniedz atbilstoši vispārīgām prasībām un kārtībai, kas noteikta

dokumentu iesniegšanai un sagatavošanai Ministru kabineta noteikumu Nr.1019 263.¹ punktā, 264.punktā.

Elektroniskās zemes kadastrālās uzmērīšanas lietas un tajā ievietoto dokumentu nosaukumus veido atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 1019 prasībām.

Elektroniski parakstītu šajā skaidrojumā minēto pieteikumu un elektronisko zemes kadastrālās uzmērīšanas lietu, kurā ievietoti strīda izskatīšanai sagatavotie dokumenti, nosūta uz VZD struktūrvienības, kurai ir piekritīga strīda izskatīšana, oficiālo e-pasta adresi [teritoriālā struktūrvienība]@vzd.gov.lv

[Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) 295.1 punktā noteikts, ka uzmērot zemes vienību, platību ar norādi "Cits zemes lietojums" elektropārvades līnijai caur mežu, gāzes vai naftas vadam, meliorācijas grāvim vai citam lineāram situācijas elementam (izņemot valsts un pašvaldības ceļus) atbilstoši ierosinātāja pieprasījumam ieskaita zemes vienības platībā, ja ir saņemts attiecīgā objekta (kura uzturēšanai izdalīta platība ar norādi "Cits zemes lietojums") īpašnieka vai tiesiskā valdītāja saskaņojums. Nepieciešamības gadījumā platības ar norādi "Cits zemes lietojums" robežu nostiprina ar robežzīmēm robežas atjaunošanas procesā.

Atbilstoši [Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) 19.2.1. apakšpunktam viens no tiesiskā pamatojuma dokumentiem var būt zemes ierīcības projekts un vietējās pašvaldības lēmums par zemes ierīcības projekta apstiprināšanu. Izstrādājot zemes ierīcības projektu tiek ņemtas vērā [Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) prasības arī attiecībā uz platības „cits zemes lietojums” iekļaušanu zemes vienības platībā vai tās izdalīšanu kā atsevišķu zemes vienību.

Atbilstoši VZD skaidrojumam „Par platības „cits zemes lietojums” attēlošanu, izstrādājot zemes ierīcības projektu, lai pievērstu zemes kadastrālās uzmērīšanas veicēja uzmanību, ka zemes ierīcības projektā projektētās zemes vienības sastāvā iekļauta platība „cits zemes lietojums”, uz zemes ierīcības projekta grafiskās daļas papildus tiek norādīta piezīme par minētā saskaņojuma saņemšanu, norādot arī iestādes nosaukumu, dokumenta veidu, numuru un izdošanas datumu.

Ņemot vērā minēto, VZD skaidro, ka realizējot zemes ierīcības projektu, kur zemes vienības platībā iekļauta platība „cits zemes lietojums” (grafiskajā daļā ir piezīme par saskaņojuma saņemšanu), nav nepieciešams atkārtoti (iekļaujot zemes kadastrālās uzmērīšanas lietā) iesniegt komunikāciju turētāja saskaņojumu par platības „cits zemes lietojums” iekļaušanu zemes vienības platībā. Ja zemes ierīcības projekta grafiskajā daļā nav piezīme par saskaņojuma saņemšanu, bet „cits zemes lietojums” iekļauts zemes vienības platībā, tad ZKU e-lietā pievienojams komunikāciju turētāja saskaņojuma kopija.

Tomēr ir situācijas, kad Kadastra informācijas sistēmā “cits zemes lietojums” jau ir izdalīts kā atsevišķa zemes vienība un ieskaitīta rezerves zemes fondā vai pašvaldība pieņēmusi lēmumu, ka šī zemes vienība ir piekritīga pašvaldībai. Šādos gadījumos, ja uzmērāmās zemes vienības īpašnieks vēlas “citu zemes lietojumu” iekļaut zemes vienības platībā un nosacījumi par “cita zemes lietojuma” iekļaušanu zemes vienībā atbilst [Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) 295.1¹ punktam, tad mērniekam vai zemes īpašniekam jāvēršas vietējā pašvaldībā ar lūgumu izskatīt iespēju “citu zemes lietojumu” iekļaut uzmērāmās zemes vienības platībā. Ja zemes vienība, kurā atrodas “cits zemes lietojums” ieskaitīta:

rezerves zemes fondā – tad jālūdz pašvaldības piekrišana šo zemes vienību ieskaitīt uzmērāmās zemes vienības platībā (jo saskaņā ar Zemes pārvaldības likuma 17. panta pirmo daļu, pašvaldība ir valdītājs rezerves zemes fondā ieskaitītajām zemes vienībām);

pašvaldībai piekritīgajās zemēs – tad jālūdz pašvaldībai atcelt lēmumu par zemes vienības piekritību pašvaldībai.

Zemes vienības kadastrālā uzmērīšana ir turpināma pēc atbildes (lēmuma) saņemšanas no pašvaldības.

Atbilstoši [Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) 284. punktam, valstij piekritīgās vai piederīgās zemes, pirmreizējo uzmērīšanu mērnieks veic, pamatojoties uz iesniegumu, līgumu vai līgumam pievienoto tehnisko specifikāciju (darba uzdevums) par konkrētām veicamajām zemes kadastrālās uzmērīšanas darbībām. Zemes vienības robežas noteikšanai mērnieks izmanto no Valsts zemes dienesta saņemtos kadastra kartes telpiskos datus par reģistrēto objektu.

Mērnieka sagatavotajos dokumentos, atbilstoši veiktajām darbībām, piemēram, zemes robežu plāna titullapā, noteikšanas aktā, norādāms Ministru kabineta rīkojuma par zemes piekritību vai piederību valstij izdevējs, datums, numurs un nosaukums. Ministru kabineta rīkojuma elektroniskā kopija zemes kadastrālās uzmērīšanas lietai nav jāpievieno.

Ja pēc Ministru kabineta rīkojuma izdošanas veikta zemes vienību apvienošana, sadalīšana vai robežu pārkārtošana, papildus Ministru kabineta rīkojumam, mērnieka sagatavotajos dokumentos norādāms arī vietējās pašvaldības lēmums par zemes vienību apvienošanu, sadalīšanu vai robežu pārkārtošanu (izdevējs, datums, numurs, nosaukums).

Ja zemes vienības sadalei vai robežu pārkārtošanai izstrādāts zemes ierīcības projekts, papildus Ministru kabineta rīkojumam, mērnieka sagatavotajos dokumentos norādāms pašvaldības lēmums par zemes ierīcības projekta apstiprināšanu (izdevējs, datums, numurs, nosaukums).

Vietējās pašvaldības lēmuma par zemes vienību apvienošanu, sadalīšanu, robežu pārkārtošanu vai zemes ierīcības projekta apstiprināšanu un tā grafiskā pielikuma oriģināls (elektroniski sagatavotajiem dokumentiem) vai papīra dokumentu elektroniski apliecināta kopija ievietojama zemes kadastrālās uzmērīšanas lietā.

Tiesiskais pamatojums pašvaldībai piederīgās vai piekritīgās zemes pirmreizējai uzmērīšanai

Atbilstoši [Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) 283. punktam vietējai pašvaldībai piederīgās vai piekritīgās zemes pirmreizējo uzmērīšanu mērnieks veic, pamatojoties uz vienu no šādiem vietējās pašvaldības iesniegtajiem dokumentiem:

vietējās pašvaldības lēmumu par zemes piekritību vai piederību vietējai pašvaldībai un grafisko pielikumu;

vietējās pašvaldības lēmumu par zemes vienības ierakstīšanu zemesgrāmatā ar grafisko pielikumu.

iesniegumu, līgumu vai līgumam pievienotās tehniskās specifikācijas (darba uzdevuma) par konkrētām veicamajām zemes kadastrālās uzmērīšanas darbībām.

Mērnieka sagatavotajos dokumentos, atbilstoši veiktajām darbībām, piemēram, zemes robežu plāna titullapā, noteikšanas aktā, norādāms attiecīgā tiesiskā pamatojuma dokumenta izdevējs, datums, numurs un nosaukums.

Ja vietējai pašvaldībai piederīgās vai piekritīgās zemes pirmreizējā uzmērīšana veikta pamatojoties uz iesniegumu, līguma vai līgumam pievienotās tehniskās specifikāciju (darba uzdevuma) par konkrētām veicamajām zemes kadastrālās uzmērīšanas darbībām:

zemes vienības robežas noteikšanai mērnieks izmanto no Valsts zemes dienesta saņemtos kadastra kartes telpiskos datus par reģistrēto objektu;

mērnieka sagatavotajos dokumentos, atbilstoši veiktajām darbībām, piemēram, zemes robežu plāna titullapā, noteikšanas aktā, norādāms Ministru kabineta rīkojuma par zemes nodošanu pašvaldības īpašumā nosaukums, datums un numurs.

Zemes pirmreizējās uzmērīšanas tiesiskā pamatojuma dokuments (elektroniskajiem dokumentiem – oriģināls, papīra dokumentiem – elektroniski apliecinātas kopijas) ievietojams zemes kadastrālās uzmērīšanas lietā.

Ministru kabineta rīkojuma par zemes nodošanu pašvaldības īpašumā elektroniskā kopija zemes kadastrālās uzmērīšanas lietai nav jāpievieno.

Ja pēc vietējās pašvaldības lēmuma par zemes piekritību vai piederību vietējai pašvaldībai vai vietējās pašvaldības lēmuma par zemes vienības ierakstīšanu zemesgrāmatā izdošanas veikta zemes vienību apvienošana, sadalīšana vai robežu pārkārtošana, papildus attiecīgajam vietējās pašvaldības lēmumam, mērnieka sagatavotajos dokumentos norādāms arī vietējās pašvaldības lēmums par zemes vienību apvienošanu, sadalīšanu vai robežu pārkārtošanu (izdevējs, datums, numurs, nosaukums).

Ja zemes vienības sadalei vai robežu pārkārtošanai izstrādāts zemes ierīcības projekts, papildus attiecīgajam pašvaldības

lēmumam, mērnieka sagatavotajos dokumentos norādāms arī pašvaldības lēmums par zemes ierīcības projekta apstiprināšanu (izdevējs, datums, numurs, nosaukums).

Vietējās pašvaldības lēmuma par zemes vienību apvienošanu, sadalīšanu, robežu pārkārtošanu vai zemes ierīcības projekta apstiprināšanu un tā grafiskā pielikuma oriģināls (elektroniski sagatavotajiem dokumentiem) vai papīra dokumentu elektroniski apliecināta kopija ievietojama zemes kadastrālās uzmērīšanas lietā.

Vietējās pašvaldības lēmuma par zemes vienību apvienošanu, sadalīšanu, robežu pārkārtošanu vai zemes ierīcības projekta apstiprināšanu un tā grafiskā pielikuma oriģināls (elektroniski sagatavotajiem dokumentiem) vai papīra dokumentu elektroniski apliecināta kopija ievietojama zemes kadastrālās uzmērīšanas lietā.

Tiesiskais pamatojums rezerves zemes fondā ieskaitītās un īpašuma tiesību atjaunošanai neizmantotās zemes pirmreizējai uzmērīšanai

Atbilstoši [Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) 283. punktam rezerves zemes fondā ieskaitītās un īpašuma tiesību atjaunošanai neizmantotās zemes pirmreizējo uzmērīšanu mērnieks veic, pamatojoties uz:

vietējās pašvaldības lēmumu par rezerves zemes fondā ieskaitīto vai īpašuma tiesību atjaunošanai neizmantoto zemes vienību uzmērīšanu ar grafisko pielikumu;

attiecīgu vietējās pašvaldības iesniegumu ar lūgumu veikt zemes kadastrālo uzmērīšanu atbilstoši kadastra datiem;

Mērnieka sagatavotajos dokumentos, atbilstoši veiktajām darbībām, piemēram, zemes robežu plāna titullapā, noteikšanas aktā, norādāms attiecīgā tiesiskā pamatojuma dokumenta izdevējs, datums, numurs un nosaukums.

Zemes pirmreizējās uzmērīšanas tiesiskā pamatojuma dokuments (elektroniskajiem dokumentiem- oriģināls, papīra dokumentiem – elektroniski apliecinātas kopijas) ievietojams zemes kadastrālās uzmērīšanas lietā.

Tiesiskais pamatojums zemes reformas laikā fiziskai vai juridiskai personai piešķirtās zemes pirmreizējai uzmērīšanai

Atbilstoši [Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) 282. punktam fiziskai vai juridiskai personai piešķirtās zemes, pirmreizējo uzmērīšanu mērnieks veic pamatojoties uz vienu no šādiem dokumentiem:

kompetentās institūcijas lēmumu par zemes piešķiršanu lietošanā vai par īpašuma tiesību atjaunošanu (atzišanu) ar grafisko pielikumu;

tiesas nolēmuma norakstu ar grafisko pielikumu, kurā attēlota zemes vienības projektētā robeža.

Saskaņā ar [Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) 284.2 punktu, ja vietējā pašvaldība nav pieņēmusi lēmumu par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā lauku apvidus teritorijā, zemes pirmreizējo uzmērīšanu mērnieks veic pamatojoties uz vietējās pašvaldības izsniegtu izziņu, kurā norādīts, ka fiziskā persona maksā nekustamā īpašuma nodokli par tās faktiskajā lietošanā esošo zemi lauku apvidos un ka par šo zemi nepastāv strīds, un kurai pievienots faktiskajā lietošanā esošās zemes vienības grafiskais pielikums ar norādītu kadastra apzīmējumu.

No [Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) 284.3 punkta izriet, ja vietējās pašvaldības lēmumam par lauku apvidus zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā vai attiecīgās pilsētās zemes komisijas atzinumam nav pievienots grafiskais pielikums, zemes vienības robežas noteikšanai mērnieks izmanto VZD teritoriālās struktūrvienības sagatavoto zemes vienības robežu shēmu.

Zemes vienības robežu shēmu VZD teritoriālā struktūrvienība sagatavo uz mērnieka vai ierosinātāja pieprasījuma pamata, ja VZD rīcībā nav cita grafiskā informācija par zemes vienības robežām. Zemes robežu shēmas sagatavošanas pakalpojuma apraksts pieejams [šeit](#)

Atbilstoši [Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) 284.4 punktam, ja tiesas nolēmumam nav pievienots grafiskais

pielikums, tad zemes vienības robežu noteikšanai mērnieks izmanto vietējās pašvaldības sagatavotu un ar zemes lietotāja saskaņotu zemes robežu shēmu.

Mērnieka sagatavotajos dokumentos, atbilstoši veiktajām darbībām, piemēram, zemes robežu plāna titullapā, noteikšanas aktā, norādāms attiecīgā tiesiskā pamatojuma dokumenta izdevējs, datums, numurs un nosaukums.

Zemes pirmreizējās uzmērīšanas tiesiskā pamatojuma dokuments (elektroniskajiem dokumentiem – oriģināls, papīra dokumentiem – elektroniski apliecinātas kopijas) ievietojams zemes kadastrālās uzmērīšanas lietā.

Par Kadastra likuma 11. panta otrās daļas 3. punktu

Kadastra likuma 11. panta pirmajā daļā noteikts, ka nekustamā īpašuma objektu nosaka nekustamajam īpašumam, kas ierakstīts zemesgrāmatā. Sadala vai apvieno tikai zemesgrāmatā ierakstītu nekustamo īpašumu. Nekustamā īpašuma objektu nosaka vai nekustamo īpašumu veido, ja Kadastra informācijas sistēmā reģistrētās izmaiņas nekustamā īpašuma sastāvā ir ierakstītas zemesgrāmatā.

No minētās tiesību normas izriet, ka persona var ierosināt kadastra objekta sadali (arī zemes robežu pārkārtošanu) un apvienošanu kadastra informācijas sistēmā tikai par tādām zemes vienībām, kuras atbilst zemesgrāmatas ierakstiem par nekustamā īpašuma sastāvu.

Kadastra likuma 11. panta otrās daļas 3. punktā noteikts, ka šā panta pirmā daļa neattiecas uz gadījumu, kad Kadastra informācijas sistēmā reģistrētās izmaiņas nekustamā īpašuma sastāvā par kadastra objekta sadališanu, apvienošanu vai dzīvojamās mājas sadali dzīvokļa īpašumos vēl nav ierakstītas zemesgrāmatā un ir ierosināta kadastra objekta sadale vai apvienošana, kas atbilst zemesgrāmatā ierakstītajam nekustamā īpašuma sastāvam.

No minētā Kadastra likuma 11. panta otrās daļas 3. punkta izriet, ka atsevišķos gadījumos zemes vienības sadališanu (arī robežu pārkārtošanu) un apvienošanu, tai skaitā zemes vienību robežu un konfigurācijas atgriešanu tādā stāvoklī, kāds tas bijis pirms zemes vienības sadališanas (arī robežu pārkārtošanas) vai zemes vienību apvienošanas, ir iespējams veikt arī par tādām Kadastra informācijas sistēmā reģistrētām zemes vienībām, kuras neatbilst zemesgrāmatas ierakstiem par nekustamā īpašuma sastāvu, tas ir, zemes vienībām:

kurām ir izstrādāts zemes ierīcības projekts zemes vienības sadališanai (arī robežu pārkārtošanai) vai pašvaldība pieņēmusi lēmumu par zemes vienību apvienošanu;

kurām ir veikta kadastrālā uzmērīšana un uzmērīšanas dati reģistrēti Kadastra informācijas sistēmā;

kurām attiecīgās izmaiņas nekustamā īpašuma sastāvā par kadastra objekta sadališanu vai zemes vienību apvienošanu ir reģistrētas Kadastra informācijas sistēmā reģistrētās, bet nav ierakstītas zemesgrāmatā;

kurām zemes īpašnieks vēlas veikt atšķirīgu zemes vienības sadališanas (arī robežu pārkārtošanas) risinājumu, nekā tas paredzēts pašvaldības apstiprinātajā zemes ierīcības projektā vai pašvaldības pieņemtajam lēmumam par zemes vienību apvienošanu.

Lai realizētu Kadastra likuma 11. panta otrās daļas 3. punktā noteikto:

zemes īpašniekam jāvēršas pašvaldībā ar lūgumu atcelt lēmumu par zemes ierīcības projekta apstiprināšanu;

pašvaldībai jāskata jautājums par lēmuma par zemes ierīcības projekta apstiprināšanu vai zemes vienību apvienošanu atcelšanu;

pēc pašvaldības lēmuma par zemes ierīcības projekta apstiprināšanu vai zemes vienību apvienošanu atcelšanas, zemes īpašniekam jāvēršas pie mērnieka un jāierosina zemes kadastrālā uzmērīšana.

Pēc zemes kadastrālās uzmērīšanas ierosināšanas mērnieks var veikt pilnu zemes vienību kadastrālās uzmērīšanas procesu vai arī aprobežoties ar robežu priekšizpēti, robežu apsekošanu un robežu atjaunošanu, ja zemes ierīcības projekta vai lēmuma par zemes vienību apvienošanu īstenošanas laikā ir tikusi likvidēta kāda iepriekš ierīkota robežzīme un to iespējams atjaunot (piemēram, tās vietā nav uzbūvēta ēka vai būve) un veikt pirms zemes ierīcības projekta vai lēmuma par zemes vienību apvienošanu īstenošanas izveidoto zemes vienību robežu plānu kamerālo pārzīmēšanu.

Bez tam, jāņem vērā, ka minētā kārtība – esošās situācijas atgriešanai iepriekšējā stāvoklī, – neizstrādājot zemes ierīcības projektu, pieļaujama tikai gadījumos, ja netiek mainīts zemes vienību skaits un zemes vienību robežas, kādas tās bija noteiktas pirms zemes ierīcības projektā apstiprināto vai pašvaldības lēmumā par zemes vienību apvienošanu noteikto zemes vienību kadastrālās uzmērīšanas.

Nemot vērā, ka atbilstoši atceltajam zemes ierīcības projektam Kadastra informācijas sistēmā zemes vienību sadales, apvienošanas vai zemes robežu pārkārtošanas rezultātā tika reģistrētas jaunas zemes vienības, zemes īpašniekam jāierosina jaunu zemes vienību reģistrācija Ministru kabineta 2012. gada 10. aprīļa noteikumu Nr. 263 "Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi" noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Kadastra likuma 63.¹ panta otrajā daļā noteikto sadalot nekustamā īpašuma objektu divos vai vairākos nekustamā īpašuma objektos, Kadastra informācijas sistēmā tos reģistrē kā jaunus nekustamā īpašuma objektus, kuriem piešķir jaunus kadastra apzīmējumus (kadastra identifikatorus). Divus vai vairākus nekustamā īpašuma objektus apvienojot vienā objektā, Kadastra informācijas sistēmā to reģistrē ar jaunu kadastra apzīmējumu (kadastra identifikatoru). Iepriekšējo kadastra identifikatoru pēc nekustamā īpašuma objekta sadalīšanas vai apvienošanas anulē. Savukārt minētā likuma 58.pantā noteikts, ka anulētos kadastra numurus un apzīmējumus atkārtoti neizmanto.

Nemot vērā minēto, zemes vienības sadales vai apvienošanas rezultātā jauni izveidotajām zemes vienībām nav izmantojami iepriekšējie kadastra apzīmējumi, bet tie pieprasāmi un piešķirami no jauna. Izņēmums ir zemes robežu pārkārtošana, pie nosacījuma, ja pēc zemes robežu pārkārtošanas tika saglabāti iepriekšējie (pirms zemes robežu pārkārtošanas) piešķirtie zemes vienību kadastra apzīmējumi.

Ja zemes ierīcības projekta īstenošanas laikā izveidotās zemes vienības tika reģistrētas jaunu nekustamo īpašumu sastāvā, tad pēc pašvaldības lēmuma par zemes ierīcības projekta atcelšanu, šie izveidotie nekustamie īpašumi paliks ar neesošu sastāvu. Lai izvairītos no pārpratumiem un maldinošas informācijas, tad kadastra subjektam vienlaicīgi ar kadastra datu aktualizāciju zemes vienībām ir jāierosina arī zemes ierīcības projekta īstenošanas laikā izveidoto nekustamo īpašumu dzēšana Kadastra informācijas sistēmā.

Par starpgabaliem, kuri apvidū nav konstatēti

Ja mērnieks, veicot robežu pirmreizējo uzmērīšanu objektā, kas Kadastra informācijas sistēmā reģistrēts kā starpgabals starp divām uzmērītām zemes vienībām, vai starp uzmērītu un ierādītu zemes vienību apvidū konstatē (veicot robežu priekšizpēti, uzmērījumus, māju uzmērījumus), ka tas neeksistē, tad šādā gadījumā sastāda apsekošanas aktu, kurā norāda, ka ir koordinātu neatbilstība vai robežu neatbilstība un ka starpgabals neeksistē. Zemes vienībai, kurai konstatēta neatbilstība, sastāda atzinumu par robežu vai koordinātu neatbilstību un neatbilstības novēršanas aktu, ja konstatē, ka zemes robežu plāns neatbilst robežām dabā. Mērnieks VZD iesniedz ZKUL kā atsevišķās darbības (bezmaksas) pakalpojumu.

Arī situācijās, kad starpgabals, kas reģistrēts Kadastra informācijas sistēmā, ir kā pierobežnieks uzmērāmajai zemes vienībai, un kas, kā mērnieks konstatējis, apvidū neeksistē, mērnieks sagatavo dokumentus par konstatētajām neatbilstībām Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumu Nr. 1019 "Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi" noteiktajā kārtībā un VZD, saņemot dokumentus datu reģistrācijai / aktualizācijai, izvērtē tos un neesošo starpgabalu dzēš no Kadastra informācijas sistēmas.

Zemes kadastrālā uzmērīšana zemes robežu strīdu gadījumos

Saskaņā ar [Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) 290.2. apakšpunktā noteikto, ja, veicot zemes vienības pirmreizējo kadastrālo uzmērīšanu, ierosinātājs vai pierobežnieks iebilst pret noteiktajām robežām un neparaksta zemes robežas noteikšanas aktu, līdz zemes robežu strīda atrisināšanai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā zemes kadastrālo uzmērīšanu neveic.

[Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) 273.5. un 275.5. apakšpunktos ir noteiktas ierosinātāja un pierobežnieka tiesības vērsties tiesā robežu strīda gadījumā ar ierosinātāju / pierobežnieku par esošo vai atjaunoto robežzīmju atrašanos apvidū vai par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu atbilstību šo noteikumu prasībām, vai citos Civillikuma noteiktos gadījumos. Minētā norma neaprobežo ierosinātāja un pierobežnieka tiesības vērsties vispārējā jurisdikcijas tiesā, ja iepriekš zemes robežu strīds ir bijis risināts administratīvajā tiesā. [Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) nav nepārprotami noteikta administratīvās tiesas sprieduma izpildes iespējamība/neiespējamība gadījumā, ja zemes robežu strīds ir atrisināts administratīvā procesa ietvaros, bet tas turpmāk tiek risināts civiltiesiskā kārtībā. Taču izvērtējot minēto noteikumu normas kopsakarā ir secināms, ka [Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumu](#) 290.2. apakšpunkts ir piemērojams arī tad, ja strīds ir atrisināts administratīvā procesa ietvaros, un zemes robežu strīdu turpina risināt civiltiesiskā kārtībā, jo strīds pēc būtības vēl pastāv un nav atrisināts. Informācija par zemes robežu strīdu ierosinātajam vai pierobežniekam jāsniedz mērniekam. Līdz ar to, ja mērnieks ir informēts par tiesvedības turpināšanu vispārējās jurisdikcijas tiesā (pieteikuma iesniegšanu tiesā) attiecībā uz strīdus robežu posmu par kuru jau stājies spēkā administratīvās tiesas spriedums, zemes kadastrālās uzmērīšanas darbi nav turpināmi līdz robežu strīda atrisināšanas ierosinātajā vispārējās jurisdikcijas tiesas procesā.